

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЗАКОНЫ

Татарстан Республикасы Гаилә кодексына үзгәрешләр кергү турында

Татарстан Республикасы
Дәүләт Советы тарафыннан
2014 елның 20 мартында
кабул ителде

1 статья

Татарстан Республикасы Гаилә кодексына (Татарстан Дәүләт Советы Жыйелма басмасы, 2009, № 1, № 12 (I өлеш); 2010, № 12 (II өлеш); 2011, № 9 (I өлеш); 2012, № 6 (I өлеш); 2013, № 5, № 7) түбәндәге үзгәрешләргә кертергә:

1) 10 статьяда:

а) 5 өлештә:

1 пунктта «Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенә мәгариф өлкәсендә вәкаләтле органына» сүзләрен «Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенә мәгариф өлкәсендә дәүләт идарәсен гамәлгә ашыручы органына» сүзләренә алмаштырырга;

4 пунктның бишенче абзацында «дәүләт яисә муниципаль сәламәтлек саклау системасы учреждениесенә» сүзләрен «дәүләт сәламәтлек саклау системасы яисә муниципаль сәламәтлек саклау системасы медицина оешмасының» сүзләренә алмаштырырга;

б) 7 өлештә «Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенә мәгариф өлкәсендә вәкаләтле органы» сүзләрен «Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенә мәгариф өлкәсендә дәүләт идарәсен гамәлгә ашыручы органы» сүзләренә алмаштырырга;

2) 12 статьяда:

а) 1 өлештә «дәүләт һәм муниципаль сәламәтлек саклау системасының аларның яшәү урынындагы учреждениеләре тарафыннан» сүзләрен «аларның яшәү урыны буенча дәүләт сәламәтлек саклау системасы һәм муниципаль сәламәтлек саклау системасы медицина оешмалары тарафыннан» сүзләренә алмаштырырга;

б) 2 өлештә «медицина сере» сүзләрен «табиблык сере» сүзләренә алмаштырырга;

3) 39 статьяның 1 өлешендә тиешле килештәге «медицина учреждениесе» сүзләрен тиешле килештәге «медицина оешмасы» сүзләренә алмаштырырга;

4) 46 статьяның 3 өлешен түбәндәге редакциядә бөян итәргә:

«3. Экстремаль хәлгә (тоткарлану, кулга алыну, сак астына алыну, медицина оешмасында булу һәм башкалар) юлыккан бала үзенә ата-анасы (аларны алмаштыручы затлар) һәм башка туганнары белән законда билгеләнгән тәртиптә аралашу хокукына ия.»;

5) 54 статьяда:

а) 3 өлештә «тәрбияләү» сүзен «укуыту һәм тәрбияләү» сүзләренә алмаштырырга;

б) 4 һәм 5 өлешләрне түбәндәге редакциядә бөян итәргә:

«4. Ата-ана балаларының гомуми белем алуын тәмин итәргә тиеш.

5. Ата-ана, балалары төп гомуми белем алганчы, мәгариф оешмасын, балаларының белем алу рәвешен һәм балаларын укуыту рәвешен аларның фикерен исәпкә алып сайларга хокуклы.»;

6) 56 статьяга түбәндәге эчтәлекле 7 өлеш өстәргә:

«7. Ата-ана хокукларын гамәлгә ашырганда, ата-аналарның (аларны алмаштыручы затларның) гаиләгә медицина, психологик, педагогик, юридик, социаль ярдәм күрсәтелүдә ярдәм алырга хокуклары бар. Әлеге ярдәмне күрсәткәндә булышлык итү шартлары һәм тәртибе социаль хезмәт күрсәтү турында Россия Федерациясе законнары белән билгеләнә.»;

7) 57 статьяның 6 өлешендә «дәвалау учреждениеләреннән» сүзләрен «медицина оешмаларыннан» сүзләренә алмаштырырга;

8) 60 статьяның 1 өлешендә 2 пунктында «башка дәвалау учреждениесеннән» сүзләрен «башка медицина оешмасыннан» сүзләренә алмаштырырга;

9) 67 статьяда:

а) 2 өлештә «Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенә мәгариф өлкәсендә махсус вәкаләтле органының тиешле акты» сүзләрен «Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенә мәгариф өлкәсендә дәүләт идарәсен гамәлгә ашыручы органының тиешле акты йә, федераль законнар нигезендә Татарстан Республикасы законы белән жирле үзидарә органнарына опека һәм попечительлек буенча вәкаләтләр бирелгән очракта, муниципаль берәмлек башлыгы акты» сүзләренә алмаштырырга;

б) 3 өлештә «мәгариф өлкәсендә идарәне гамәлгә ашыручы органы» сүзләрен «мәгариф өлкәсендә дәүләт идарәсен гамәлгә ашыручы органы йә, федераль законнар нигезендә Татарстан Республикасы законы белән жирле үзидарә

органнарына опека һәм попечительлек буенча вәкаләтләр бирелгән очракта, муниципаль берәмлек башлыгы» сүзләренә алмаштырырга;

10) 74 статьяның 2 өлешендә «дәвалау учреждениеләрендәге» сүзләрен «медицина оешмаларындагы» сүзләренә алмаштырырга;

11) 109 статьяда:

а) 2 өлештә «шундый балаларны исәпкә алып баралар» сүзләрен «Россия Федерациясе Хөкүмәте вәкаләт биргән федераль башкарма хакимият органы билгеләгән тәртиптә шундый балаларның исәбен алып баралар, аларны урнаштыру турында мәсьәлә хәл ителгәнче, аларның хокукларын һәм мәнфәгатьләрен яклауны тәэмин итәләр» сүзләренә алмаштырырга;

б) 4 һәм 5 өлешләрне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«4. Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенәң мәгариф өлкәсендә дөүләт идарәсен гамәлгә ашыручы органы ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган балаларны Татарстан Республикасында опекага һәм попечительлеккә алу органы була.

Федераль законнар нигезендә Татарстан Республикасы законы белән опека һәм попечительлек буенча вәкаләтләр бирелгән очракта, жирле үзидарә органнары да опека һәм попечительлек органнары була.

5. Ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган балаларны опекага һәм попечительлеккә алуны гамәлгә ашыручы опека һәм попечительлек органнарын оештыру һәм аларның эшчәнлегә мәсьәләләре Россия Федерациясе Гаилә кодексы, Россия Федерациясе Граждан кодексы, «Россия Федерациясе субъектлары дөүләт хакимиятенәң закон чыгару (вәкиллеке) һәм башкарма органнарын оештыруның гомуми принциплары турында» 1999 елның 6 октябрендәге 184-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, башка федераль законнар, әлегә Кодекс һәм Татарстан Республикасының башка законнары белән билгеләнә.»;

12) 110 статьяда:

а) 1 өлештә «Учреждениеләрнең (мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләренәң, гомуми белем бирү учреждениеләренәң, дәвалау учреждениеләренәң һәм башка учреждениеләрнең)» сүзләрен «Оешмаларның (мәктәпкәчә белем бирү оешмаларының, гомуми белем бирү оешмаларының, медицина оешмаларының һәм башка оешмаларның)» сүзләренә алмаштырырга;

б) 4 өлештә «1 һәм 2 өлешләрәңдә» сүзләрен «1 – 3 өлешләрәңдә» сүзләренә алмаштырырга;

13) 111 статьяның 1 өлешен түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«1. Ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган балалар гаиләгә тәрбиягә (уллыкка (кызлыкка), опекага яисә попечительлеккә, бала алучы гаиләгә тапшырылырга тиеш, ә мондый мөмкинлек булмаганда, алар, гаиләгә тәрбиягә урнаштырылганчыга

кадәр, ятим балалар һәм ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган балалар өчен булган барлык төрдәге оешмаларга (мәгариф оешмаларына, медицина оешмаларына, социаль хезмәтләр күрсәтү оешмаларына) тапшырыла.»;

14) 112 статьяның 5 өлешендә «алты» сүзен «унике» сүзенә алмаштырырга;

15) 114 статьяның 3 өлешендә «идарәне» сүзен «дәүләт идарәсен» сүзләренә алмаштырырга;

16) 116 статьяда:

а) 1 өлештә:

6 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«6) сәламәтлеге торышы буенча баланы уллыкка (кызлыкка) ала алмый торган затлар. Затның баланы уллыкка (кызлыкка) алу, аны опекага яисә попечительлеккә алу, бала алучы гаиләгә яисә патронат гаиләгә алу мөмкинлеген юкка чыгара торган авырулар исемлегә Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә. Ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган балаларны уллыкка (кызлыкка) алырга теләгән затларны медицина таныклавы Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гражданнарга түләүсез медицина ярдәме күрсәтүнең дәүләт гарантияләре программасы кысаларында федераль башкарма хакимият органы тарафыннан уздырыла.»;

10 пунктны үз көчен югалткан дип танырга;

11 пунктта «затлардан» сүзеннән соң «һәм балаларның опекуннары (попечительләре) булып торучы яисә булган һәм үзләренә йөкләнгән вазыйфаларын үтәүдән читләштерелмәгән затлардан» сүзләрен өстәргә;

түбәндәге эчтәлекле 12 пункт өстәргә:

«12) бер үк женестәге затлар арасында төзелгән, мондый өйләнешү рөхсәт ителгән дәүләт законнары нигезендә өйләнешү дип танылган һәм теркәлгән берлектә торучы затлар, шулай ук күрсәтелгән дәүләт гражданнары булып торучы һәм өйләнешмәгән затлар.»;

б) 2 өлештә «, 10» санын төшереп калдырырга;

в) 3 өлештә «, 10» санын төшереп калдырырга;

г) 6 һәм 7 өлешләрне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«6. Ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган баланы үз гаиләсенә тәрбиягә алырга теләүче затларны психологик-педагогик һәм хокукий яктан әзерләүгә булышлык күрсәтү максатларында, аларны әзерләү Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты тарафыннан расланган программа буенча гамәлгә ашырыла.

7. Ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган баланы үз гаиләсенә тәрбиягә алырга теләүче затларны әзерләү программасының эчтәлегенә карата таләпләр, аларны әзерләү эшчәнлеген оештыру һәм гамәлгә ашыру тәртибе һәм Россия Федерациясә территориясендә мондый әзерлекне узу турындагы таныклык рәвеше Россия Федерациясә Хөкүмәте вәкаләт биргән федераль башкарма хакимият органы тарафыннан расланалар.»;

17) 117 статьяның 1 өлешендә «яшь аермасы» сүзләрәннән соң «, кагыйдә буларак,» сүзләрән өстәргә;

18) 120 статьяның 3 өлешендә «дәвалау учреждениеләрәндә» сүзләрән «медицина оешмаларында» сүзләрәнә алмаштырырга;

19) 134 статьяда:

а) 1 өлештә:

4 пунктта «, шулай ук» сүзләрәннән соң «уллыкка алучылар булып торучы яисә булган һәм үзләрәнә карата уллыкка алу юкка чыгарылмаган затлардан һәм» сүзләрән өстәргә;

түбәндәге эчтәлеккә 5 пункт өстәргә:

«5) бер үк женестәге затлар арасында төзелгән, мондый өйләнешү рөхсәт ителгән дәүләт законнары нигезендә өйләнешү дип танылган һәм теркәлгән берлектә торучы затлар, шулай ук күрсәтелгән дәүләт гражданны булып торучы һәм өйләнешмәгән затлар.»;

б) 3 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«3. Хроник алкоголизм яисә наркомания белән чирләүче затлар, опекуннар (попечительләр) вазыйфаларын үтәүдән читләштерелгән затлар, ата-ана хокуклары чикләнгән затлар, элек уллыкка алучылар, әгәр уллыкка алу аларның гаебе белән юкка чыгарылган булса, шулай ук баланы опекага, попечительлеккә, бала алучы гаиләгә ала алмый торган авырудан интегүче затлар (әлеге Кодексның 116 статьясындагы 1 өлеше) опекуннар (попечительләр) итеп билгеләнмиләр. Ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган балаларны опекага (попечительлеккә), бала алучы гаиләгә алырга теләүче затларны медицина таныклавы гражданнырга түләүсез медицина ярдәме күрсәтүнең дәүләт гарантияләре программасы кысаларында Россия Федерациясә Хөкүмәте вәкаләт биргән федераль башкарма хакимият органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә уздырыла.»;

20) 136 статьяның 9 өлешен түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«9. Опекун яисә попечитель, бала төп гомуми белем алганчы, мәгариф оешмасын, баланың белем алу рәвешен һәм баланы уку рәвешен аның фикерен исәпкә алып сайларга хокуклы һәм баланың гомуми белем алуын тәмин итәргә тиеш.»;

21) 138 статьяның 2 өлешендә 5 пунктында «мәгариф учреждениесендә» сүзләрән «мәгариф оешмасында» сүзләрәнә алмаштырырга;

22) 140 статьяның 5 өлешендә «белем бирү учреждениесеннән» сүзләрән «мәгариф оешмасыннан» сүзләрәнә алмаштырырга;

23) 147 статьяда:

а) 1 һәм 2 өлешләрне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«1. Ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган балаларны ятим балалар һәм ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган балалар өчен оешмаларга урнаштыру дигәндә мондый балаларны мәгариф оешмаларына, медицина оешмаларына, социаль хезмәтләр күрсәтү оешмаларына күзәтүгә урнаштыру аңлашыла.

Татарстан Республикасы территориясендә ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган бала ачыкланган очракта һәм бу вакытта аны карап торы, тәрбияләү һәм укыту өчен кирәкле шартлар тудыру максатларында баланың ихтыяжларыннан чыгып урнаштырырлык ятим балалар һәм ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган балалар өчен оешма булмаганда, бу бала территориясендә мондый оешма булган Россия Федерациясе субъектының опека һәм попечительлек органнарына тапшырыла.

2. Ятим балалар һәм ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган балалар өчен оешмалар тарафыннан гамәлгә ашырыла торган эшчәнлек төрләре, күрсәтелә торган хезмәтләр исемлеге, әлеге оешмалар тарафыннан эшчәнлек башкару тәртибе, ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган балаларны урнаштыру тәртибе (ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган баланы урнаштыру буенча карар кабул иткәндә Россия Федерациясе субъектларының һәм аларның вәкаләтле башкарма хакимият органнарының үзара хезмәттәшлеге тәртибен һәм шартларын кертәп), мондый балаларга тикшерү уздыру тәртибе, ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган балаларны урнаштыру турында карарларны ятим балалар һәм ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган балалар өчен оешмалар тарафыннан гамәлгә ашырыла торган эшчәнлек төрләреннән, күрсәтелә торган хезмәтләрдән чыгып кабул итү нигезләре, мондый оешмаларда булу шартларына карата таләпләр Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә.»;

б) 4 өлешкә «, шулай ук мондый балаларны гаиләгә тәрбиягә урнаштыру өчен чаралар күрә» сүзләрен өстәргә;

24) 148 статьяда:

а) исемендә «балаларны тәрбияләү, аларга белем бирү, аларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау» сүзләрен төшереп калдырырга;

б) 6 өлештә «бер айдан» сүзләрен «өч айдан» сүзләренә алмаштырырга, «өч айдан» сүзләрен «алты айдан» сүзләренә алмаштырырга.

2 статья

Әлеге Закон рәсми басылып чыккан көненнән соң 10 көн узгач үз көченә керә.

Татарстан Республикасы
Президенты

Казан, Кремль
2014 елның 11 апреле
№ 24-ТРЗ

Р.Н. Миннеханов